

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Filipa Dienstbiera v právní věci žalobce: **J. P.**, zastoupen Mgr. Jaroslavem Topolem, advokátem se sídlem Na Zlatnici 301/2, Praha 4, proti žalovanému: **Krajský úřad Moravskoslezského kraje**, se sídlem 28. října 2771/117, Ostrava, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 5. 2015, č. j. MSK 44609/2015, ve věci jiného správního deliktu, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 28. 3. 2018, č. j. 22 A 74/2015 – 68,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Magistrát města Ostravy (dále jen „správní orgán prvního stupně“) rozhodnutím ze dne 17. 2. 2015, č. j. SMO/062019/15/DSČ/Lip. (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), uznal žalobce vinným ze spáchání správního deliktu podle § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích (zákon o silničním provozu) a uložil mu pokutu ve výši 1.500 Kč.

[2] Správní delikt spočíval v tom, že žalobce jako provozovatel vozidla evidovaný v centrálním registru vozidel vozidla Toyota RZ X nezajistil, aby při užití tohoto vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovené dle tohoto zákona, neboť dne 7. 3. 2014 v době

nejméně od 11:45 do 12:00 hodin v ulici J. Brabce 27/2884 v Ostravě stálo toto vozidlo v protisměru.

[3] Žalobce proti prvostupňovému rozhodnutí podal odvolání, které žalovaný zamítl v záhlaví označeným rozhodnutím.

[4] Závěry žalovaného napadl žalobce žalobou ke Krajskému soudu v Ostravě, který ji rozsudkem dne 14. 6. 2017 zamítl.

[5] Proti tomuto rozsudku podal žalobce kasační stížnost, ke které Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 29. 11. 2017 napadený rozsudek zrušil. Nejvyšší správní soud shledal důvodnou námitku žalobce, že se krajský soud dostatečně nezabýval namítaným nedostatečným vymezením místa přestupku ve výroku prvostupňového rozhodnutí a částečně důvodnou námitku, že krajský soud neuvedl, jak na základě fotodokumentace dospěl k závěru, že se jednalo o stání, kde a kdy byly snímky pořízeny a že vozidlo žalobce stálo v protisměru, a to ve smyslu, že se krajský soud nezabýval námitkou, že předmětná ulice byla jednosměrná. Stejně tak předmětem žalobního přezkumu byla námitka pochybnosti o výpovědní hodnotě fotografií. Dále Nejvyšší správní soud shledal důvodnou námitku žalobce, že se krajský soud nevypořádal s naplněním materiální stránky skutkové podstaty přestupku, jehož znaky správní delikt provozovatele vozidla obsahoval, s čímž se měl vypořádat primárně správní orgán a krajský soud se k této námitce nijak nevyjádřil.

[6] Krajský soud následně žalobu rozsudkem ze dne 28. 3. 2018, č. j. 22 A 74/2015 - 68, opět zamítl.

II. Kasační stížnost

[7] Žalobce (stěžovatel) napadá rozsudek krajského soudu kasační stížností.

[8] Předně namítá, že krajský soud se ani v novém rozsudku nevěnoval žalobní námitce, že místo protiprávního jednání nebylo ve výroku rozhodnutí dostatečně vymezeno. Stěžovatel uvádí, že se krajský soud sice zabýval doplněním zjištěného skutkového stavu, kdy prováděl dokazování ke zjištění, zda ulice Josefa Brabce je jednosměrná či obousměrná, stěžovatel však zdůrazňuje, že je nutné rozlišovat mezi zjištěním skutkového stavu a specifikací místa protiprávního jednání ve výroku rozhodnutí.

[9] Dále stěžovatel namítá, že krajský soud neprokázal, že by ulice, ve které stálo vozidlo stěžovatele, byla obousměrná. Stěžovatel připouští, že krajský soud provedl dokazování k otázce dopravního režimu na komunikaci před budovou J. Brabce 2884/27, přičemž zjistil, že až do konce roku byla obousměrná, přičemž její druhý úsek zůstal obousměrný i nadále. Takové skutkové zjištění však není dle názoru stěžovatele dostatečné. Stěžovatel odkazuje na mapu přiloženou k žalobě, ze které je zřejmé, že v bezprostřední blízkosti budovy č. p. 2884 je viditelných minimálně pět úseků ulice J. Brabce, které jsou vždy oddělené křižovatkami.

[10] Pokud krajský soud provedl dokazování, ze kterého zjistil, že jeden nebo dva úseky byly v rozhodné době obousměrné, aniž by však bylo zřejmé, že právě v takovém úseku ulice J. Brabce mělo stát vozidlo žalobce, pak takové dokazování nebylo dostatečné a pochybnosti o zjištěném skutkovém stavu přetrvávají. Stěžovatel se domnívá, že vytýkanou vadu rozhodnutí nelze překlenout doplněním dokazování, neboť z výroku není zjistitelné, kde vozidlo stálo. Z přiložených fotografií dané ulice rovněž vyplývá, že poměr aut, které stojí opačně vůči zbylým autům, je přesně 50:50. To dle stěžovatele nasvědčuje závěru, že není jednoznačné, že by v ulici bylo parkování upraveno právě tak, jak tvrdí správní orgán.

[11] Následně stěžovatel zdůrazňuje, že zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „nový zákon o přestupcích >> zákon o přestupkové odpovědnosti“), nabyl platnosti již dne 3. 8. 2016, a napadaný rozsudek byl vydán až poté dne 13. 6. 2017. Stěžovatel k tomu uvádí, že pokud jsou dány důvody k tomu, aby krajský soud z úřední povinnosti aplikoval novou právní úpravu, která je ve prospěch žalobce, avšak krajský soud ji neaplikuje, jedná se o jinou vadu řízení ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

[12] V této souvislosti stěžovatel rovněž namítá, že v nyní napadeném rozsudku již citovaný zákon měl být aplikován, neboť byl v době jeho vydání nejen platný, ale i účinný. Stěžovatel uvádí, že dle § 15 odst. 1 zákona o přestupkové odpovědnosti, který nabyl účinnosti 1. 7. 2017, *„k odpovědnosti fyzické osoby za přestupek se vyžaduje zavinění. Postačí zavinění z nedbalosti, nestanoví-li zákon výslovně, že je třeba úmyslného zavinění.“* Až zákonem č. 183/2017 Sb., došlo k odstranění zavinění ze skutkové podstaty přestupku, pro který je stíhán. Stěžovatel připouští, že čl. CCLVII tohoto zákona je stanoví, že *„tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. července 2017.“* Takové určení účinnosti právního předpisu je však dle stěžovatele v rozporu s § 3 odst. 3 zák. č. 309/1999 Sb., o Sbírce zákonů a o Sbírce mezinárodních smluv, který stanoví, že *„pokud není stanovena účinnost pozdější, nabývají právní předpisy účinnosti patnáctým dnem po vyhlášení. Vyžaduje-li to naléhavý obecný zájem, lze výjimečně stanovit dřívější počátek účinnosti, nejdříve však dnem vyhlášení.“* Stěžovatel poukazuje, že zákon byl vyhlášen 28. 6. 2017, dle jeho názoru tak nemohl nabýt účinnosti o pouhé dva dny později, neboť zákonodárce naléhavý obecný zájem netvrdil ani neprokázal. Dle stěžovatele mohl tento zákon nabýt účinnosti nejdříve 15. den po jeho vyhlášení, tj. 13. 7. 2017. Stěžovatel z uvedeného dovozuje, že znakem přestupku (tehdy správního deliktu) fyzické osoby nepodnikající podle § 125f zákona o silničním provozu bylo v období od 1. 7. 2017 do 13. 7. 2017 podle § 15 odst. 1 přestupkového zákona též zavinění. Teprve dne 13. 7. 2017 dle interpretace stěžovatele nabyl účinnosti zákon č. 183/2017 Sb., kterým bylo zavinění jakožto znak tohoto přestupku odstraněno.

[13] Stěžovatel současně odmítá, že by údajný správní delikt zavinil, neboť učinil vše fakticky možné k tomu, aby porušení zákona o silničním provozu jeho vozidlem předešel (osobu, které vozidlo přenechával, poučil o nutnosti dodržovat pravidla provozu a vyžádal si od ní slib, že tyto bude respektovat), nicméně bezvýjimečné plnění povinnosti dle § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu je fakticky nemožné, a žalobce údajnému porušení zákona nijak zabránit nemohl, a nejednal tedy ani v nedbalosti nevědomé, neboť porušení pravidel provozu nemohl nijak rozumně zabránit, a přitom mohl legitimně očekávat, že osoba, které vozidlo přenechal, svůj slib dodrží.

[14] Stěžovatel z uvedeného s ohledem na zásadu retroaktivity *in mitius* dovozuje, že tuto úpravu, která dle jeho názoru omezila odpovědnost nepodnikající fyzické osoby z objektivní na subjektivní, je nutné aplikovat nejen na správní delikty, které byly spáchány v období od 1. do 13. července 2017, v němž dovodil účinnost takové úpravy, ale též na správní delikty, které byly spáchány dříve, jelikož se jedná o úpravu pro obviněného prospěšnou, neboť velmi zásadně omezuje jeho odpovědnost. Retroaktivitu *in mitius* byl povinen respektovat rovněž krajský soud, ačkoliv ke změně došlo po právní moci napadených rozhodnutí.

[15] Závěrem stěžovatel namítá, že měl krajský soud uvážit též nová hmotněprávní ustanovení zákona o přestupkové odpovědnosti týkající se sankcí, a to možnosti mimořádného snížení výměry pokuty nebo upuštění od sankce zcela. Stěžovatel přitom toto nemohl sám navrhovat v rámci mediačního práva soudu, neboť k tomu již nebyl oprávněn. Stěžovatel připomíná, že předmětem posuzování je přičítané jednání ze dne 7. 3. 2014, nezaviněné a dle jeho názoru bagatelní (stání v protisměru).

[16] Žalovaný se k věci nevyjádřil

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[17] Předně je nutno poznamenat, že kasační stížnost je v nyní projednávané věci přípustná s ohledem na § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. pouze v rozsahu, v jakém je namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu; to by neplatilo pouze ohledně právních či skutkových otázek, které nebyly předmětem posuzování Nejvyšším správním soudem v řízení o první kasační stížnosti (tj. v rozsudku ze dne 29. 11. 2017, č. j. 1 As 277/2017 - 26).

[18] Kasační stížnost je projednatelná, po jejím posouzení dospěl soud k závěru, že není důvodná.

[19] V nynější, tj., druhé kasační stížnosti stěžovatel nejprve přípustně namítá, že se krajský soud ani v novém rozsudku nevěnoval žalobní námitce, že místo protiprávního jednání nebylo ve výroku rozhodnutí dostatečně vymezeno. Tato námitka není důvodná. Ve svém zrušujícím rozsudku Nejvyšší správní soud uložil krajskému soudu zabývat se dopravním režimem v místě přestupku, neboť v předcházejícím řízení krajský soud k citované námitce stěžovatele uvedl, že o obousměrnosti ulice nebylo pochyb, a odmítl jako účelovou, ani by se jí zabýval. V řízení přecházejícím nyní napadanému rozsudku krajský soud této povinnosti dostál. Krajský soud doplnil důkaz o vyjádření Úřadu městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz, ze kterého vyplynulo, že v předmětné době (tj. dne 7. 3. 2014) nebylo na komunikaci před budovou J. Brabce č. p. 2884/27 dopravním značením upraveno stání motorových vozidel, pro stání vozidlem byly před domem vytvořeny parkovací zálivy a řidič se při zastavení a stání vozidla musel řídit obecnými pravidly. Část ulice J. Brabce v úseku před budovou č. p. 2884 byla zjednosměrněna až na konci roku 2015. Z veřejné vyhlášky o opatření obecné povahy stanovením místní úpravy provozu na pozemní komunikaci ze dne 30. 9. 2015, vyplynulo, že v době přijetí vyhlášky byl na ulici J. Brabce obousměrný provoz, teprve od účinnosti

vyhlášky je v části úseku ulice J. Brabce jednosměrný provoz. Krajský soud tedy postavil najisto, že ulice v místě a době protiprávního jednání byla obousměrná. Jestliže bylo toto místo ve výroku prvostupňového rozhodnutí vymezeno č. p. budovy na předmětné ulici a údajem o stání vozidla v protisměru, je třeba takové vymezení místa posoudit jako zcela určité a dostatečné. Je z něj jasně patrné, o jaké místo se jedná. Nároky kladené na popis skutku ve výroku mají především zajistit, aby byl skutek jednoznačně identifikovatelný, a nehrozila jeho záměna s jiným skutkem, aby byl vyloučen dvojí postih pro týž skutek, aby byla vyloučena překážka věci rozhodnuté a rovněž aby bylo zajištěno řádné právo na obhajobu v případě podaného odvolání (viz usnesení rozšířeného senátu ze dne 15. 1. 2008, č. j. 2 As 34/2006 - 73, č. 1546/2008 Sb. NSS.) Tyto nároky nyní posuzovaný výrok prvostupňového rozhodnutí splňuje.

[20] Námitka, že již při vydávání prvního rozsudku měl krajský soud aplikovat pozdější právní úpravu, která dle stěžovatele byla v jeho prospěch, je s ohledem na § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. nepřípustná, neboť byla předmětem posuzování Nejvyšším správním soudem v řízení o první kasační stížnosti (tj. v rozsudku ze dne 29. 11. 2017, č. j. 1 As 277/2017 - 26), ve kterém byla shledána nedůvodnou.

[21] Stěžovatel nově namítá, že v druhém rozsudku krajského soud měla být aplikována pozdější právní úprava, která dle stěžovatele byla v jeho prospěch. Nejvyšší správní soud shledává, že žádná taková pozdější příznivější úprava neexistuje. Zákon o přestupkové odpovědnosti, jehož § 15 odst. 1 uvádí, že „*k odpovědnosti fyzické osoby za přestupek se vyžaduje zavinění. Postačí zavinění z nedbalosti, nestanoví-li zákon výslovně, že je třeba úmyslného zavinění,*“ nabyl účinnost 1. 7. 2017. Stejného dne nabyl účinnosti rovněž zákon č. 183/2017 Sb., který novelizoval § 125f zákona o silničním provozu tak, že stanovil, že k odpovědnosti fyzické osoby za přestupek podle tohoto ustanovení (tj. za přestupek, pro který je stěžovatel stíhán) se nevyžaduje zavinění. Stěžovatel však nesouhlasil s tím, že by zákon č. 183/2017 Sb. mohl nabýt účinnosti „pouhé dva dny“ po jeho vyhlášení, neboť zákonodárce netvrdil ani neprokázal naléhavý obecný zájem, který by to odůvodňoval. Stěžovatel pak sám vypočítal dle něj „správné datum“, den 14. 7. 2017, jako patnáctý den po vyhlášení zákona. Nejvyšší správní soud konstatuje, že tuto stěžovatelovu konstrukci nelze přijmout. Zákonodárce nemá povinnost žádným způsobem odůvodňovat stanovení dřívějšího dne počátku účinnosti zákona než patnáctým dnem po vyhlášení. Stěžovatel pak v žádném případě nemá právo si uměle určovat počátek účinnosti zákonů, jestliže se zákonodárcem určeným počátkem účinnosti nesouhlasí. Na základě uvedeného Nejvyšší správní soud konstatuje, že žádné období, kdy by zákon pro nyní posuzované jednání vyžadoval zavinění, nenastalo. Nadto Nejvyšší správní soud shledává, že je zřejmé, že v nynějším případě zájem na dřívější účinnosti zákona č. 183/2017 Sb. existoval, a to zájem na souladu měněných předpisů s novým zákonem o přestupcích, který lze za „naléhavý obecný zájem“ nepochybně označit.

[22] Závěrečná námitka stěžovatele, že měl krajský soud uvážit též nová hmotněprávní ustanovení zákona o přestupkové odpovědnosti týkající se sankcí, a to možnosti mimořádného snížení výměry pokuty nebo upuštění od sankce zcela, je rovněž nedůvodná. Nejvyšší správní soud konstatuje, že mimo stěžovatelem namítaných ustanovení bylo v nové právní úpravě přepracováno rovněž ustanovení o určení druhu a výměry sankce (nově „správního trestu“; viz § 37 zákona přestupkové odpovědnosti) a

zpřesnila se či přibyla ustanovení o rysech určujících povahu a závažnost přestupku, o polehčujících a přitěžujících okolnostech (§ 38-40 téhož zákona). Jak uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 3. 7. 2018, č. j. 7 As 84/2018 - 46, uvedená změna se jistě projeví v odůvodnění nových přestupkových rozhodnutí. Tato změna však není s to ovlivnit trestnost jednání stěžovatele ani výši sankce a nelze ji považovat za příznivější pro stěžovatele.

[23] Na trestnosti jednání, jež je stěžovateli kladeno za vinu, se přijetím nové právní úpravy nic nezměnilo. To ostatně nerozporuje ani stěžovatel. Jediná potenciální výhodnost nové právní úpravy v případě stěžovatele tak spočívá skutečně pouze v mimořádném snížení výměry pokuty dle § 44 zákona přestupkové odpovědnosti, příp. upuštění od sankce dle § 43 téhož zákona. V případě stěžovatele byla skutková podstata správního deliktu naplněna tím, že nezajistil, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená zákonem o silničním provozu. V uvedeném případě došlo k zaparkování vozidla v protisměru. Stěžovatel přitom v průběhu správního řízení neuváděl žádné relevantní skutečnosti, jež by mohly odůvodnit mírnější postup při trestání stěžovatele. Nejvyšší správní soud poukazuje, že stěžovateli byla uložena nejnižší možná sankce. Jak vyplývá z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 11. 2017, č. j. 2 As 303/2017 - 29, explicitní vyjádření úvah na téma příznivosti nové právní úpravy by „*bylo nezbytné, jen pokud by k tomu byl objektivní důvod (rozhodná právní pravidla doznala změny), nebo pokud by to stěžovatel ve správním řízení výslovně namítal (a oprávněně očekával odpověď na své výtky)*“. V případě stěžovatele však žádné objektivní důvody pro vypořádání příznivosti nové právní úpravy dány nebyly. Nedošlo totiž k takové změně ustanovení právních předpisů, podle nichž správní orgány jednání stěžovatele kvalifikovaly a potrestaly, která by měla být při soudním přezkumu zohledněna. Krajský soud tak nepochybil, pokud se uvedenému tématu v novém rozsudku výslovně nevěnoval.

IV. Závěr a náklady řízení o kasační stížnosti

[24] Stěžovatel se svými námitkami neuspěl. Jelikož Nejvyšší správní soud neshledal důvod pro zrušení napadeného rozhodnutí ani z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.), zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[25] O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel ve věci neměl úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalovanému v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. srpna 2018

JUDr. Marie Žišková
předsedkyně senátu